

Hiilineutraali Hämeenlinna ohjausryhmä

Aika: 22.8.2019 klo 15-17

Paikka: Hämeenlinnan Raatihuone, juhlasali

Osallistujat:

Sari Rautio puheenjohtaja

Kirsti Suoranta varapuheenjohtaja

Matti Mikkola

Juhani Lehto, poistui 16.45

Päivi Sieppi

~~Timo Kaunisto~~

~~Irmeli Lehtonen~~

Tero Holappa, Elenia Lämpö Oy

Mona-Anitta Riihimäki, HAMK

Ville Turunen, HAMK

Tuukka Tuomala, Hämeenlinnan asunnot Oy

Jenni Syväne, Muovipoli Oy

Jari Eerola, Setälä –Eerolan tila

Jaana Järvenselkä, Osuuskauppa Hämeenmaa

~~Mari Pinomäki, NuVa~~

Ismo Hannula, sihteeri

Emmi Leppänen

Markku Rimpelä, saapui klo 16.22

~~Timo Konakkala~~

~~Juha Isosuo~~

Tuukka Rautiainen, Gaia Consulting Oy

Juha Vanhanen, Gaia Consulting Oy

1. Kokouksen avaus
2. Asialistan hyväksyminen
Lisättiin asialistan kohtaan 7 keskustelu ohjelman tavoitevuodesta.
3. Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
4. Pöytäkirjan tarkastajien valinta
Valittiin tarkastajiksi Tuukka Tuomala ja Jaana Järvenselkä
5. Edellisen kokouksen pöytäkirja
6. Yhteenveto ja keskustelu edeltävän työpajan tuloksista ja työpajaan mennessä muodostetuista alustavista toimenpide-ehdotuksista.
Työpajassa haettiin valmisteltujen toimenpiteiden osalta potentiaalisia hyötyjä ja haasteita sekä ratkaisuja haasteisiin. Lisäksi pohdittiin toimenpiteiden tavoitetasoa ja, voisiko Hämeenlinna erityisesti jossakin toimenpiteessä erottua muista tai muuten painottaa jotakin toimenpidettä.
Toimenpiteistä on tunnistettavissa monia hyötyjä eikä listauksessa ole juurikaan toimenpiteitä, joiden ainoa hyöty olisi päästövähennys. Työpajassa painotettiin erityisesti terveyshyötyjä kuten aktiivisen liikumisen ja kasvisruoan vaikutus kansanterveyteen, terveiden rakennusten vaikutus sisäilmaongelmiin ja toisaalta myös ilmastoahdistuksen väheneminen toiminnan ja ilmastopositiivisen viestinnän kautta. Erityisesti kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen ja jätehuoltoon liittyvissä toimenpiteiden nähtiin parantavan kaupungin viihtyisyyttä melun ja saasteiden vähenemisen kautta. Haasteina tunnistettiin asukkaiden valintoihin vaikuttaminen ja toisaalta se, miten

kestävät valinnat tehdään kaikille edes mahdolliseksi. Kestävän valinnan pitäisi aina olla vähän helpompi ja paremmin tarjolla. Rakentamisen ja erityisesti remontoinnin osalta tärkeimmäksi haasteeksi tunnistettiin asian yhteys sisäilmaongelmiin. Energiatoteutustoimet on voitava toteuttaa niin, ettei niillä aiheuteta muita ongelmia. Liikenteessä merkittävänä haasteina nähtiin sähköistymisen vauhdittaminen, kaupunkitilaan liittyvät kysymykset ja pitäjien joukkoliikenteen kehittäminen.

7. Tilannekatsaus

a. Ohjelmatyön tilanne (Liite 3)

Keskustellaan ohjelmatyön etenemisestä

Valmistelutyö etenee hyvin, mutta on vielä monilta osin kesken. Toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuusarvioita tarkennetaan, alkuvaiheen toimenpiteitä aikataulutetaan ja tehdään alustavia kustannusarvioita. Työpajan tulosten pohjalta haetaan toimenpiteille sopivaa tavoitetasoa.

Päätösesitys: Edetään edellä olevan suunnitelman mukaisesti.

Päätös:

Keskustelussa todettiin, että valmiissa ohjelmassa pitää tehdä näkyväksi päästökehitys ja nykytila sekä toimenpiteet, joita jo tehdään. Myös ohjelmatyön aikana selvinneitä tietoja pitää tuoda esiin. Toimenpidelistauksen pitää olla mahdollisimman konkreettinen ja varsinkin lähivuosien toimenpiteitä pitää kuvata tarkasti. Lähivuosien toimenpiteiden olisi tärkeää olla myös vaikuttavia, jotta työhön saadaan heti hyvä alku eikä isoja päätöksiä jätetä vain tulevaisuuteen. Pidemmällä aikavälillä korostuvat ohjelman tavoitteet lukittujen toimenpiteiden sijaan. Hankintojen kehittämisessä pitää edetä kohti selkeitä vaatimuksia ja edistää yhteistyötä sekä hankinnoissa että hankintaosaamisen kehittämisessä. Ohjelman tavoitevuodesta ja tavoitevuoden merkityksestä todettiin, että tavoitteen on oltava riittävän kunnianhimoinen, jotta tavoite on selvä viesti kaupungin tahtotilasta. Ohjelman viestinnässä halutaan kuitenkin painottaa myös positiivisuutta, konkreettisia tekoja ja toimintatapojen uudistamista.

Ohjausryhmän esitys ohjelman tavoitevuodeksi on 2035, johon pääseminen vaikuttavuusarvioiden perusteella on mahdollista. Teollisuuden päästöjä ei oteta mukaan tavoitevuoteen, koska kaupungilla ei ole keinoja ohjata teollisuutta.

Teollisuuden osalta aihetta pidetään esillä ja tehdään toimijoiden kanssa yhteistyötä erityisesti ekosysteemyön kautta.

Muuta keskustelussa esiin nostettua:

Ohjausryhmä nosti monessa yhteydessä edelleen viestinnän ja neuvonnan merkitystä, jotta työtä lähdetään tekemään leveällä rintamalla. Mukaan pitää saada kaupungin ohella myös asukkaat, yritykset ja yhdistykset. Erityisesti halutaan tuoda esiin ilmastopositiivisuutta ja hyvinvointia eli korostaa kaupungin ja yksittäisen asukkaan vaikuttamisen mahdollisuutta ja toiminnan merkitystä myös ilmastoahdistuksen vähentäjänä. Hyvinvoinnin merkitystä voisi korostaa ottamalla mittariksi ilmastohyvinvoinnin. Viestinnän ohella asukkaiden ja yritysten neuvonta nousee tärkeään rooliin.

Konkreettisina toimenpiteinä nostettiin esimerkiksi työpaikkojen liikkumissuunnitelmat, jatkuvan kasvatuksen metsänhoidon pilottikohde, asuinalueiden suunnittelu ilmastotyön näkökulmasta (myös pitäjissä) ja jätteiden kiertokulun kuvaaminen asukkaille.

b. Aikataulun tarkennus tarvittaessa (Liite 1)

8. Osallisuus ja viestintä

a. Asukaslehti

Ohjelmatyöstä julkaistiin Arjessa mukana –lehden kesänumerossa juttu.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi

Päätös: Merkittiin tiedoksi

b. Nuorten ilmastokokous

Nuorten ilmastokokous järjestetään 3.9. Tilaisuuteen on kutsuttu rehtorien kautta kaksi edustajaa saattajineen joka koulusta. Tavoitteena on nostaa lasten ja nuorten näkemystä osaksi ohjelmaa. Asukaskyselyyn saatiin vain 10 vastausta alle 20-vuotiailta, joten tilaisuudella on mahdollisuus parantaa lasten ja nuorten osallisuutta valmistelussa.

Kuntalaiskyselyn tulokset (Liite 2)

Kuntalaiskysely käynnistettiin tiedotteella 25.6.

<https://www.hameenlinna.fi/tiedotteet/hiilineutraali-hameenlinna-asukaskysely/>

Kysely oli auki 20.8. klo 8 saakka ja siihen saatiin yhteensä 430 vastausta.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi

Päätös: Merkittiin tiedoksi

c. Somekeskustelu

Keskustelun toteutusta suunnitellaan syyskuun alkupuolelle, jolloin asukkailla on vielä mahdollisuus vaikuttaa ohjelmaan.

Aiheeseen liittyen pidettiin 12.8. sidosryhmätilaisuus, johon osallistuivat: HAMK, Elenia Lämpö Oy, SSAB, Fiskars Iittala, Osuuskauppa Hämeenmaa, MTK Häme, ProAgria, HSvesi, Kiertokapula, Hämeen kauppakamari ja Palmia.

Kaikilla toimijoilla oli kiinnostus toimia hiilineutraaliuden saavuttamiseksi. Teema nähdään tärkeänä Hämeenlinnan menestymisen ja brändin kannalta.

Keskustelussa nousi esiin myös konkreettisia toimia, joita on mahdollista verkostona edistää, esimerkiksi viestintä ja työpaikkojen liikkumisenohjaus.

Eriyisenä huomiona nostettiin tapa, jolla ilmastotavoitteista kannattaa viestiä.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi

Päätös: Merkittiin tiedoksi

d. Elomessut

Messuilla oltiin yhteensä 7 edustajan voimin. Pisteellä keskusteltiin kuntalaisten kanssa ilmastomuutoksesta ja kannustettiin tekemään Sitran elämäntapatesti sekä mainostettiin asukaskyselyä. Messujen aikana ja niiden jälkeen saatiin kyselyyn vielä 90 vastausta. Kuntalaisten kanssa käydyt keskustelut olivat pääosin erittäin positiivisia ja kaupungilta toivottiin toimenpiteitä.

Kuntalaisten konkreettiset toimenpide-ehdotukset painottuivat selvästi joukkoliikenteen ja pyöräilyn edellytysten parantamiseen sekä osittain myös kierrätykseen liittyviin toimenpiteisiin.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi

Päätös: Merkittiin tiedoksi

9. Muut asiat

10. Seuraava kokous

a. Sovitaan tarvittaessa seuraava kokousaika tai muu käytäntö loppuvaiheen ohjaukseen.

Päätös: Tehdään vierailu Lahteen ja pidetään ohjausryhmän kokous siellä.

Jatketaan ohjausryhmän kokouksia, kunnes ohjelma kokonaisuudessaan on päätöksenteossa.

LIITTEET

Liite 1 Valmisteluprosessi ohry 4

Liite 2 Kuntalaiskyselyn tulokset